

K Z O M U N I A K A T
B A D A Ń

Warszawa, grudzień 2009

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/161/2009

**PRAWO MIĘDZYNARODOWE
W OPINII LUDNOŚCI 21 KRAJÓW**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

CBOS, wspólnie z ośrodkami badania opinii społecznej z innych państw, uczestniczy w programie World Public Opinion. Jest to program badania światowej opinii publicznej, koordynowany przez PIPA (Program on International Policy Attitudes) na Uniwersytecie Maryland w USA. Jednym z tematów poruszonych w ostatnim sondażu była percepcja i stosunek do prawa międzynarodowego¹.

Większość światowej opinii publicznej (57%) uważa, że państwa powinny konsekwentnie przestrzegać prawa międzynarodowego, a łamanie go jest równie naganne jak łamanie prawa krajowego. Ponad jedna trzecia badanych (35%) wyraża odmienną opinię, w myśl której państwo powinno przestrzegać prawa międzynarodowego wtedy, gdy jest to zgodne z jego interesem. Takie stanowisko dominuje jedynie wśród obywateli Pakistanu i Meksyku.

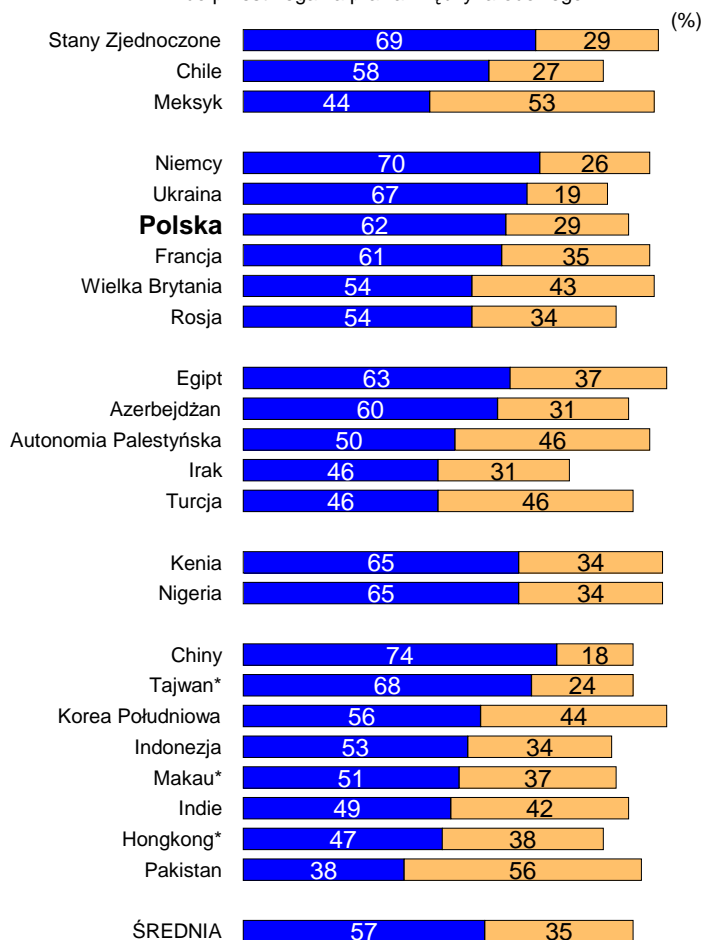
Polacy w większości (62%) aprobuje bezwarunkowe przestrzeganie prawa międzynarodowego przez nasz kraj. Niespełna jedna trzecia ankietowanych (29%) uzależnia stosowanie się do niego od zgodności z interesami Polski. Na tle innych krajów europejskich Polska pod względem poparcia dla konsekwentnego przestrzegania prawa międzynarodowego lokuje się za Niemcami i Ukrainą. Podobne stanowisko prezentują Francuzi, natomiast najmniej „internacjonalistyczne” podejście mają obywatele Wielkiej Brytanii.

---

¹ W Polsce badanie stanowiło fragment sondażu „Aktualne problemy i wydarzenia” (229) zrealizowanego w dniach 28 maja – 2 czerwca 2009 roku na liczącej 1038 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców naszego kraju. Informacje na temat realizacji badania w poszczególnych krajach można uzyskać na: www.worldpublicopinion.org

RYS. 1. JAK PAN(I) MOŻE WIE, OBOWIĄZUJE PRAWO MIĘDZYNARODOWE OPARTE NA POROZUMIENIACH ZAWARTYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE KRAJE, W TYM NASZ. DOTYCZY ONO TAK RÓŻNYCH KWESTII JAK NA PRZYKŁAD RYBOŁÓWSTWO CZY TEŻ UŻYWANIE SIŁ ZBROJNYCH. PRZECZYTAM TERAZ DWA STANOWISKA. KTÓRE Z NICH BLIŻSZE JEST PANA(I) POGLĄDOM?

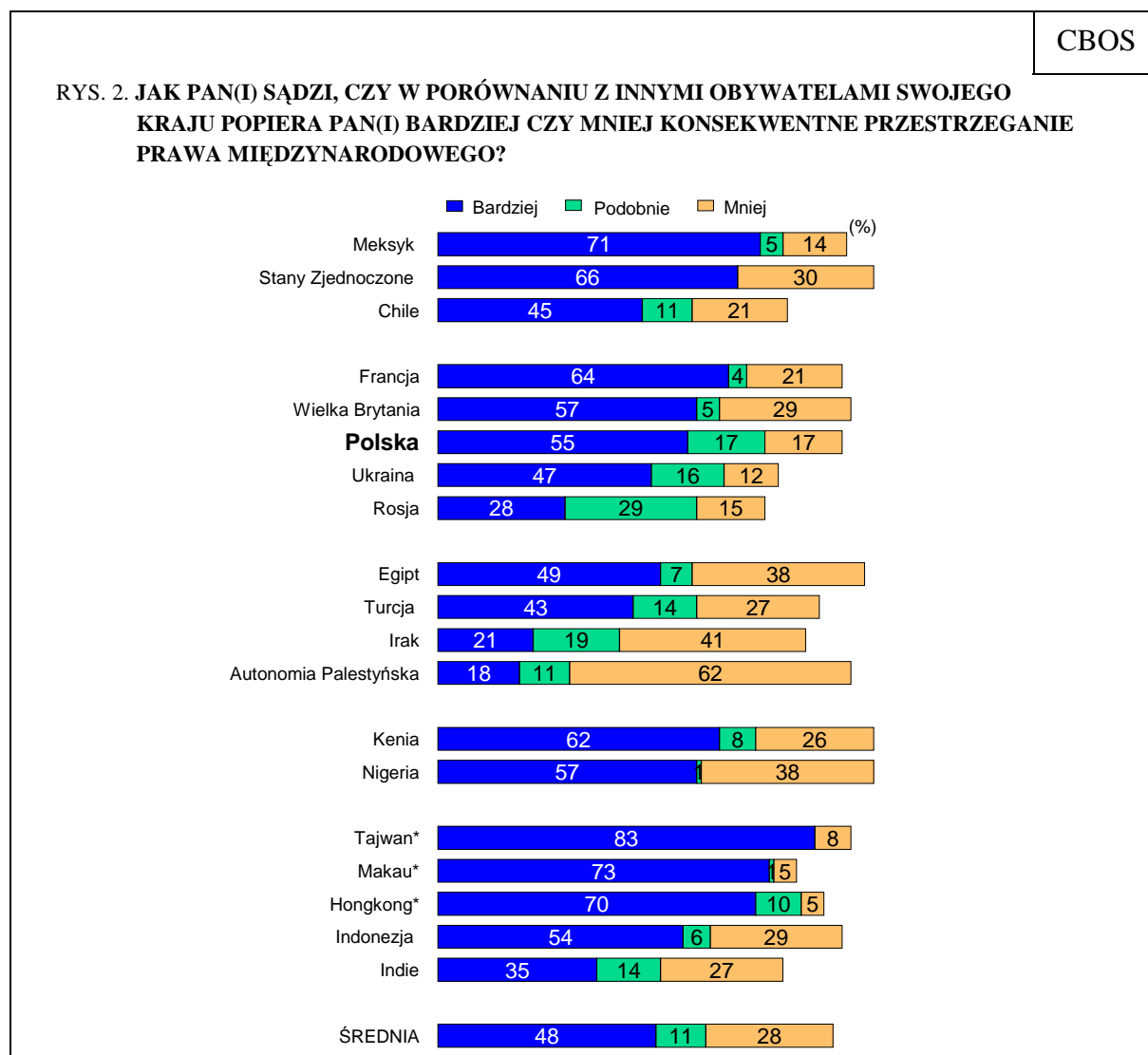
- Nasz kraj powinien konsekwentnie przestrzegać prawa międzynarodowego. Łamanie prawa międzynarodowego jest takim samym złem jak łamanie prawa krajowego
- Jeżeli nasz rząd zdecyduje, że nie jest to w interesie naszego kraju, nie powinien czuć się zmuszony do przestrzegania prawa międzynarodowego

* Niewliczane do średniej
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Ciekawe, że niemal we wszystkich krajach objętych badaniem ludzie dość sceptycznie przyjmują poparcie dla przestrzegania prawa międzynarodowego deklarowane przez innych obywateli. Ankietowani najczęściej uważają (48%), że sami w sposób bardziej konsekwentny niż inni ludzie w ich kraju opowiadają się za przestrzeganiem tego prawa. Ponad jedna czwarta badanych (28%) określa stosunek współobywateli do przestrzegania prawa międzynarodowego jako bardziej przychylny niż swój własny, natomiast jedna dziewiąta (11%) postrzega go jako podobny. W pewnej mierze jest to raczej zależność psychologiczna –

na ogół ludzie mają tendencję do stawiania siebie powyżej średniej, prawdopodobnie szczególnie jeśli chodzi o kwestię prawa i praworządności. Zupełnie odmiennie niż pozostali odpowiadali jedynie mieszkańcy Autonomii Palestyńskiej i Iraku. Deklaracje Polaków nie odbiegają od ogólnoświatowej tendencji. Ponad połowa ankietowanych w naszym kraju (55%) uważa, że bardziej troszczy się o przestrzeganie prawa międzynarodowego niż współobywatele, 17% – że podobnie, i tyle samo (17%) – że w mniejszym stopniu niż inni.

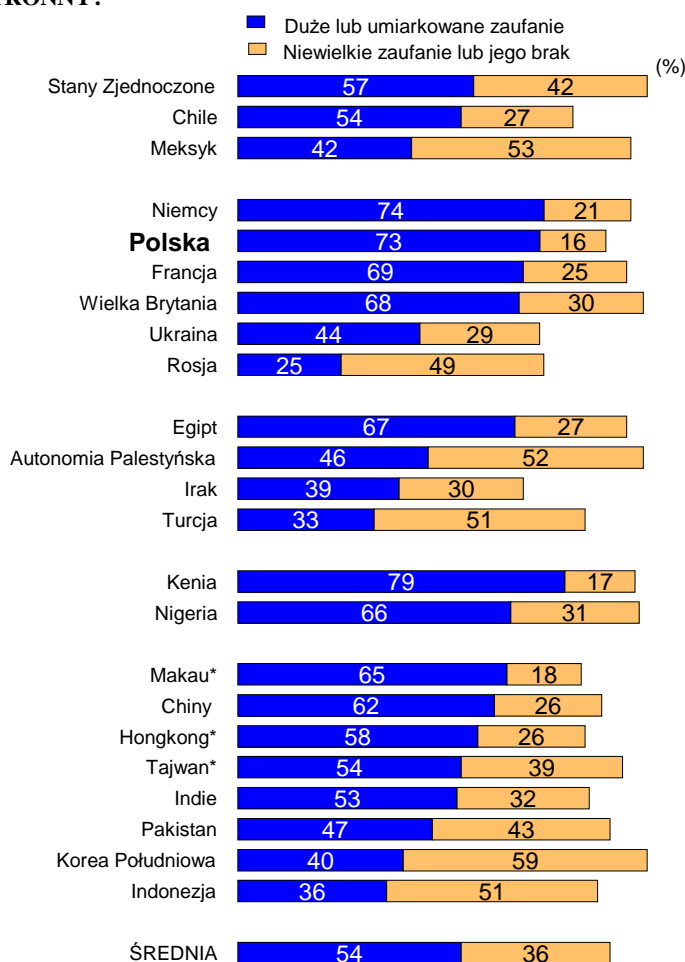
* Niewliczane do średniej
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Ponad połowa ogółu badanych (54%) ma zaufanie do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości i sądzi, że w razie procesu ich kraj zostałby potraktowany sprawiedliwie. Ponad jedna trzecia światowej opinii publicznej (36%) ufa tej instytucji w niewielkim stopniu lub też nie ufa jej wcale. Polacy wyróżniają się na tle pozostałych państw wysokim poziomem zaufania (73%) do wyroków Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Relatywnie

mała grupa badanych w naszym kraju (16%) deklaruje brak zaufania do tej instytucji. Ponadto duże zaufanie do Trybunału mają Kenijczycy, Niemcy, Egipcjanie, jak również Nigeryjczycy, natomiast w takich państwach, jak Korea Południowa, Meksyk, Autonomia Palestyńska, Turcja, Indonezja oraz Rosja ludzie przeważnie nie wierzą w jego sprawiedliwość i bezstronność.

CBOS

RYS. 3. JAK PAN(I) BYĆ MOŻE WIE, W PRZYPADKU SPORÓW CO DO PRZESTRZEGANIA PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO PRZEZ JAKIŚ KRAJ, ODBYWA SIĘ POSTĘPOWANIE PRZED MIĘDZYNARODOWYM TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI. SKŁADA SIĘ ON Z 15 SĘDZIÓW Z RÓŻNYCH KRAJÓW ŚWIATA. GDYBY ODBYWAŁO SIĘ POSTĘPOWANIE, W KTÓRYM STRONĄ BYŁBY NASZ KRAJ, JAKIE MIAŁ(A)BY PAN(I) ZAUFANIE DO WYROKU TEGO TRYBUNAŁU, ŻE BĘDZIE ON SPRAWIEDLIWY I BEZSTRONNY?

* Niewliczane do średniej
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Opracował
Michał FELIKSIAK